

FEMTIO FIOLER i JÄTTEORKESTER

Arboga Tidning 22/8 53

Spelmansstämman i Arboga för första gången blev storsucce

Ett unikt musikalisk evenemang ägde på söndagen rum i Arboga då i Folkets hus en jätteorkester med femtiotalet fioler spelade upp. Det var Västmanlands unga Spelmansförbund som för första gången förlagt sitt årsmöte och sin spelmansstämma i Arboga och den senare, som var offentlig, blev en verklig högtidsstund för alla älskare av folkmusik. Det låter något då femtio gamla erfarna bygdespelmän — ja riksspelmän med för den delen — gemensamt lockar sprittande polskor, gamla valsmelodier och hurtiga gånglåtar ur sina felor, det är någonting helt annat än det "sägande" som vanvördiga klassiker och unga jazzfantaster brukar karaktärisera bygdelåtarna.

Riksspelman Ragnar Schelén från Stockholm, som ägnat så gott som hela sitt långa liv åt folkmusiken — men som inte kan noter för det — talade varmt och innerligt om de skatter bygdespelmännen bär på i sin ouppptecknade repertoar. Tack vare spelmansförbunden håller dessa skatter på att räddas åt eftervärlden, men upptecknandet går ganska sakta då spelmännen själva i regel inte kan notsskriften och krafttag måste tas.

De gamla bygdespelmännen är nästan alla självlärda och Ragnar Schelén började själv som 13-åring lära sig spela på en av en russinlåda egenhändigt förfärdigad fiol. Då fick han inte spela inne utan i hönshuset för det lät så förfärligt illa, nu är han väl trots sin okunnighet om noter en av de flitigaste skaparna av ny folkmusik.

Folkmusiken har urgamla anor och är direkt utsprungen ur de gamla visorna som sjöngs på den tiden då man inte hade tillgång till instrument. En äkta leksandskarl i äkta dalkarlsdräkt, lång svart rock med vackra röda broderier, knäbyxor med tofsar vid knäna, vacker väst och blänkande spännen — ja en dalkarl som skulle kunna omslaget på en turist

Dalecarlia — demonstrerade också detta ursprung med att tolka en visa i vars vemodiga toner man tyckte sig höra medeltidsvisan.

Det mäktigaste intrycket gjorde i alla fall de låtar som de 50 deltagande spelmännen gemensamt presterade, det var musik av alla de gamla kända storspelmännen i Östergötland, Dalarna, Hälsingland och många andra. Att man slutade med "Spelmansträffen" och på allmän begäran "Fiolen min" är alldeles självklart en dag som denna. Populärt blev också de olika spelmanslagens framträdanden Medåker—Himmetslaget blev t. o. m. inropad en extra gång och starka applåder fick också det tio man starka laget — alla i folkdräkter — från Rekarnebygden med sin brudmarsch från Västermo. Men det livligaste bifallet

Forts. på sid. fem

Ung och gammal hade lika roligt vid den stora spelmansstämman och alla visade samma sprittande spelglädje. T. v. lyssnar riksspelman Ragnar Schelén, en av landets mest kända tolkare och skapare av folkmusik, till en låt som de nätta syskonen Margit och Birgitta från Arboga spelar. De två var stämmans yngsta aktiva deltagare. Ännu yngre var förstås fyraåringen Alf Roger, men han hade lämnat fiolen hemma och nöjde sig med att andäktigt lyssna då "Sme-Halvar" Pettersson från Medåker och Götlundas välkände riksspelman Linus Danielsson försökte sig på en polska tillsammans. Den senare har inte bara gjort sig bekant som en framstående spelman, han har också själv komponerat många fina stycken och en av dessa föredrog han också vid stämman.